

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРИЛИТТЯ КРОВІ ПОРІД БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ВЕЛЕТЕНЬ ТА НОВОЗЕЛАНДСЬКА БІЛА ПРИ ПОКРАЩЕННІ ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ КРОЛІВ ПОРОДИ СІРИЙ ВЕЛЕТЕНЬ

*Г.А.Коцюбенко, кандидат сільськогосподарських наук,
докторант*

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Досліджено ефективність застосування ввідного схрещування кролів порід різного напрямку продуктивності. Доведено доцільність використання кролів порід бельгійський велетень та новозеландська біла для збільшення живої маси молодняку.

Ключові слова: продуктивні якості кролів, породи, сірий велетень, бельгійський велетень, новозеландська біла.

Проблема дефіциту білку тваринного походження у нашій країні на сьогодні актуальна і потребує негайного вирішення. Одним із шляхів може стати розвиток і удосконалення до сучасних світових технологій такої галузі тваринництва, як кролівництво. За своїми біологічними властивостями, кролі – тварини скоростиглі та багатоплідні. В 120-денному віці молодняк комбінованих порід має масу 3,0-3,2 кг. При забійному виході 47-50% тушка важить 1,4-1,6 кг [3].

Одна кролиця за рік використання може привести 25-30 кроленят, що складає 45-50 кг кролятини. Враховуючи середню собівартість 1 ц – 170-180 грн та ціну реалізації 350 грн, рентабельність виробництва складає більше 100%, що на сьогодні є найбільшою серед галузей тваринництва [2].

Останнім часом кролівництву приділялося мало уваги. Припинили своє існування державні підприємства, погіршилася якість племінного поголів'я, а промислове кролівництво працює на 5-10% своїх можливостей [1].

Виходячи з вищевикладеного, метою статті є дослідження ефективності застосування прилиття крові порід бельгійський велетень та новозеландська біла при покращенні продуктивних якостей кролів.

Методика досліджень. Нами було розпочато роботу в ТОВ „Звірогосподарство „Рунас” Миколаївської області. Із перевірених кролиць було сформовано дві групи по 50 голів породи сірій велетень. Дослідну групу кролиць парували з самцями породи бельгійський велетень, а контрольну – єдинопородними самцями. Помісних та чистопородних кролиць знов формували в дві групи по 50 голів і дослідну групу (помісні) крили самцями породи новозеландська біла, а контрольну – самцями породи сірій велетень. На наступному етапі досліджень сформовані групи самок спарували з кролями породи сірій велетень. Групи кролиць формувалися методом міні-стада. При цьому в трьох генераціях досліджували динаміку живої маси молодняку кролів з періодом в 30 днів. Тварин зважували індивідуально на медичних вагах з точністю до 50 грамів.

Результати досліджень. Результати досліджень живої маси молодняку кролів першої генерації наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка розвитку живої маси молодняку кролів першої генерації

Вік, дні	Дослідна група, г		Контрольна група, г	
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ
30	600 ± 22,2***	20,3	500 ± 24,3	27,2
60	1800 ± 30,1***	29,6	1550 ± 36,4	30,6
90	2520 ± 39,4***	36,2	1910 ± 40,1	39,2
120	3350 ± 38,2***	37,3	2800 ± 41,3	42,4

Отримані результати вірогідно довели ефективність прилиття крові бельгійського велетня. Так, молодняк дослідної групи перебільшує за живою масою молодняк контрольної у вищевказані вікові періоди на 100; 250; 610; 550 г відповідно, що сприяє підвищенню продуктивності при забої на 20 відсотків. Така енергія росту пояснюється ефектом гетерозису. Значення середньоквадратичного відхилення не має великих коливань, що вказує на вирівненість приплоду.

В таблиці 2 представлено результати динаміки розвитку живої маси кролів другої генерації, до яких прилита кров новозеландської білої породи. Наведені результати вказують на переваги молодняку дослідної групи над контрольною. В 30-денному віці середня жива маса помісних кролів перебільшує чистопородних на 90 г; у 60-денному – на 220 г; 90-денному – на 550 г; 120-денному – на 500 г.

Таблиця 2

Динаміка розвитку живої маси молодняку кролів другої генерації

Вік, дні	Дослідна група, г		Контрольна група, г	
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ
30	580 ± 25,1**	19,8	490 ± 22,2	21,2
60	1760 ± 26,6***	27,9	1540 ± 28,1	30,3
90	2450 ± 39,1***	35,4	1900 ± 31,8	36,7
120	3280 ± 32,8***	38,1	2780 ± 37,1	40,2

При порівнянні кролів першої та другої генерації спостерігається зменшення середніх показників живої маси у помісей другого прилиття на 3,5; 2,3; 2,9; 2,1% відповідно дослідних періодів. Напевно, це явище пов'язано з тим, що самці новозеландської породи кролів не набагато відрізнялися за живою масою від самців породи сірий велетень і тим самим зменшили результати фландреризації. Але ж є і позитивний ефект схрещування з новозеландськими самцями. Так, у молодняку покращилася густина хутра, що зменшує травматизм при утриманні кролів на сітчастій підлозі.

При репродуктивному схрещуванні (табл.3) також простежується тенденція до зменшення живої маси.

У порівнянні з молодняком другої генерації середня жива маса у кроленят дослідної групи зменшилася в середньому на 2,5%. В цілому, переваги дослідної групи над контрольною збережені. Так, у віці 30 днів кроленята дослідної групи важать на 60 г більше, ніж контрольної; у віці 60 днів – більше на 150 г; 90 днів – 480 г; 120 днів – 410 г.

Таблиця 3

Динаміка розвитку живої маси молодняку кролів третьої генерації

Вік, дні	Дослідна група, г		Контрольна група, г	
	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	σ
30	560 ± 20,2**	20,7	500 ± 26,0	18,3
60	1710 ± 23,1***	28,3	1560 ± 22,9	30,1
90	2400 ± 31,3***	31,5	1920 ± 32,8	29,7
120	3200 ± 29,7***	33,1	2790 ± 31,3	35,5

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, нами доведено доцільність використання кролів порід бельгійський велетень та новозеландська біла для покращення продуктивних якостей. Жива маса молодняку дослідної групи збільшилася на 15% у порівнянні з контрольною. У наступних поколіннях простежується тенденція до зменшення живої маси у середньому на 2,5%.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бала В. І. Кролівництво – перспективна галузь / В. І. Бала, Т. А. Донченко // Аграрні вісті. — 2002. — № 3. — С. 11–12.
2. Александров В. Н. Учебная книга кролиководы / В. Н. Александров, В. Н. Помытко. — М. : Агропромиздат, 1996. — С. 150–154.
3. Сысоев В. С. Приусадебное кролиководство / В. С. Сысоев. — М. : Агропромиздат, 1990. — С. 96–104.